

Γ. ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20ό ΑΙΩΝΑ

8. Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος λειτούργησε στις 14 Μαΐου 1928. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει κυκλοφορήσει μέχρι σήμερα τις εξής τιμές: 50, 100, 500, 1.000, 5.000, 10.000, 20.000, 25.000, 50.000, 100.000, 500.000, 1 εκ., 5 εκ., 10 εκ., 25 εκ., 200 εκ., 500 εκ., 5 δισ., 10 δισ., 100 δισεκατομμύρια. Το τελευταίο, το 100 δισ., εκκκλοφόρησε το Νοέμβριο του 1944, λίγο μετά την απελευθέρωση, ανταλλάσσόταν με δύο νέες δραχμές και αγόραζε μια μονόφυλλη εφημερίδα της εποχής.

Το κείμενο του σχολικού βιβλίου με πλαгиότιτλους

ίδρυση

Το 1927, με αφορμή το αίτημα της Ελλάδας στην Κοινωνία των Εθνών για παροχή πρόσθετου δανείου, τέθηκε το ζήτημα της δημιουργίας μιας κεντρικής κρατικής τράπεζας, που θα αναλάμβανε τη διαχείριση των χρεών, την έκδοση χαρτονομίσματος και την ενιαία εφαρμογή της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής. Παρά τις αντιδράσεις της Εθνικής Τράπεζας και κάτω από την πίεση των ξένων συμβούλων, το Μάιο του 1927 ιδρύθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία άρχισε τη λειτουργία της ένα χρόνο αργότερα. Πολύ γρήγορα πέτυχε σταθερές ισοτιμίες της δραχμής με τα ξένα νομίσματα, στηρίζοντας την έκδοση χαρτονομίσματος στα αποθέματά της σε χρυσό και συνάλλαγμα και εξασφαλίζοντας τη μετατρεψιμότητα του εθνικού νομίσματος σε χρυσό. Η επιτυχία αυτή οδήγησε τα δημόσια οικονομικά σε περίοδο ευφορίας, βελτίωσε την πιστοληπτική ικανότητα του κράτους, ενίσχυσε την εισροή συναλλάγματος και τις επενδύσεις και προκάλεσε μία ισχυρή δυναμική που επέτρεψε τις σημαντικές πολιτικές, θεσμικές και οικονομικές πρωτοβουλίες της τελευταίας κυβέρνησης του Ελευθερίου Βενιζέλου (1928-1932). Η περίοδος αυτή κράτησε μέχρι τις αρχές του 1932, οπότε εκδηλώθηκαν στη χώρα οι συνέπειες της μεγάλης οικονομικής κρίσης, που ξεκίνησε από τη Νέα Υόρκη το 1929.

στόχοι

Αποτελέσματα

1. σταθερές ισοτιμίες
2. δημοσιονομική ευφορία
3. βελτίωση πιστοληπτικής ικανότητας
4. εισροή συναλλάγματος και επενδύσεων
5. ισχυρή δυναμική- πρωτοβουλίες Βενιζέλου

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

⚡ Σχετίζεται με τις ενότητες:
Γ1 (Αγροτική Τράπεζα) και
B5

Το **1927** ▣ με αφορμή

✓ το αίτημα της **Ελλάδας** στην **Κοινωνία των Εθνών**

✓ για παροχή πρόσθετου δανείου,

▣ τέθηκε το ζήτημα

✓ της δημιουργίας μιας **κεντρικής κρατικής τράπεζας**,
που θα αναλάμβανε:

τη διαχείριση
των χρεών,

την έκδοση
χαρτονομίσματος

και την ενιαία
εφαρμογή της
κυβερνητικής
οικονομικής πολιτικής.

✓ Παρά τις αντιδράσεις της Εθνικής Τράπεζας

✓ και κάτω από την πίεση των ξένων συμβούλων,

➔ το Μάιο του 1927 ιδρύθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος,

↳ η οποία άρχισε τη λειτουργία της ένα χρόνο αργότερα.

Τράπεζα της Ελλάδος, 1928 - σήμερα

Οι εμπειρογνώμονες της ΚΤΕ (Κοινωνίας των Εθνών) κατόπιν αιτήσεως της ελληνικής κυβέρνησεως (Ιούλιος 1927), αφού μελέτησαν τα ελληνικά οικονομικά δεδομένα απεφάνθησαν ότι μπορεί η Εθνική να παραμείνει εκδοτική Τράπεζα, αφού περιορισθεί σε τραπεζικές μόνον εργασίες και εγκαταλείψει τις εμπορικές. Τούτο όμως δεν απεδέχθη η Εθνική Τράπεζα και έτσι απεφασίσθη η ίδρυση νέας Κεντρικής Εκδοτικής Τραπεζής, της Τραπεζής της Ελλάδος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθη με τον νόμο 3424/7-2-1927 και άρχισε τις εργασίες της στις 14-5-1928. Δεν εξέδωσε αμέσως δικά της γραμμάτια, αλλά διέτηρησε σε κυκλοφορία τα γραμμάτια της Εθνικής Τραπεζής. Όσα δε γραμμάτια της Εθνικής δεν είχαν τεθεί ακόμη σε κυκλοφορία παρελήφθησαν από την Τράπεζα της Ελλάδος, επεσημάνθησαν με τον τίτλο «ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» και ετέθησαν σε κυκλοφορία.

Τα πρώτα γραμμάτια της Τραπεζής της Ελλάδος των 500 και 5.000 δραχμών εκκυκλοφόρησαν το 1932 και των 50, 100 και 1.000 δραχμών το 1935.

Το 1932 κυκλοφορούν τα πρώτα χαρτονομίσματα της Τραπεζής της Ελλάδος (των 500 και 5.000 δρχ). Η εκτύπωσή τους πραγματοποιήθηκε από την American Banknote Company.

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1996 - Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 11

*1) Εμμ. Τσουδερός, πρόεδρος της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την κρίσιμη πρώτη περίοδο της λειτουργίας της, έπαιξε σημαντικό ρόλο στον αγώνα της νέας αυτής Τράπεζας αλλά και της κυβερνήσεως Βενιζέλου έναντι των προνομίων της Εθνικής Τράπεζας.

► Ιστορία του Ελληνικού Έθνους,
Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΕ, σ.337.

Πολύ γρήγορα πέτυχε:

σταθερές ισοτιμίες της δραχμής με τα ξένα νομίσματα,

στηρίζοντας την **έκδοση χαρτονομίσματος** στα αποθέματά της σε **χρυσό και συνάλλαγμα**

και εξασφαλίζοντας τη **μετατρεψιμότητα** του εθνικού νομίσματος σε **χρυσό**.

Η επιτυχία αυτή οδήγησε τα δημόσια οικονομικά σε **περίοδο ευφορίας**,

βελτίωσε την **πιστοληπτική ικανότητα** του κράτους,

ενίσχυσε την **εισροή συναλλάγματος** και τις **επενδύσεις**

και **προκάλεσε** μία **ισχυρή δυναμική** που επέτρεψε τις σημαντικές πολιτικές, θεσμικές και οικονομικές πρωτοβουλίες της τελευταίας κυβέρνησης του **Ελευθερίου Βενιζέλου (1928-1932)**.

▲ Σκηνή από την ταινία του Θόδωρου Αγγελόπουλου: «**Το λιβάδι που δακρύζει (2004)**» με φόντο την Τράπεζα της Ελλάδος στη Θεσσαλονίκη.

ΘΕΜΑΤΑ - ΠΗΓΕΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ 2010. Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το παράθεμα που σας δίνεται, να αναφερθείτε στους σκοπούς (μονάδες 5), την οργάνωση (μονάδες 5) και το έργο (μονάδες 15) της Τράπεζας της Ελλάδος μέχρι τις αρχές του 1932.

Κείμενο : Το καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος κατοχύρωνε την ανεξαρτησία της από την πολιτική εξουσία με διατάξεις που ήταν από τις πιο προωθημένες της εποχής.[...]

Η κύρια αποστολή που ανατέθηκε στη νέα τράπεζα ήταν να εγγυάται τη μετατρεψιμότητα του νομίσματος. Για να την εκπληρώσει η τράπεζα διέθετε το αποκλειστικό προνόμιο έκδοσης τραπεζογραμμάτων και δικαιούνταν, σύμφωνα με το καταστατικό της, να ελέγχει τη νομισματική κυκλοφορία και την πίστη. Το καταστατικό προέβλεπε ότι το εκδοτικό προνόμιο μπορούσε να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή, αν η τράπεζα αποτύγχανε να εξασφαλίσει τη σταθερότητα της αξίας των τραπεζογραμμάτων της σε χρυσό. [...]

[...] Το καταστατικό όριζε το ελάχιστο του καλύμματος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων στο 40%. Το κάλυμμα περιλάμβανε χρυσό και ξένο συνάλλαγμα ελεύθερα μετατρέψιμο σε χρυσό. [...]

Η διοίκηση της τράπεζας ανετίθετο στο διοικητικό συμβούλιο. Αυτό αποτελείτο από τον διοικητή, τον υποδιοικητή και εννέα μέλη. Τουλάχιστον τρία από τα μέλη του εκπροσωπούσαν τον εμπορικό και βιομηχανικό κόσμο και άλλα τρία τον αγροτικό κόσμο της χώρας. [...] Η κυβέρνηση διατηρούσε επίσης το δικαίωμα να διορίζει έναν επίτροπο στην τράπεζα. Πρώτοι διοικητής και υποδιοικητής διορίστηκαν οι Αλέξανδρος Διομήδης και Εμμανουήλ Τσουδερός αντιστοίχως, οι οποίοι κατείχαν ως τότε αυτές τις θέσεις στην Εθνική Τράπεζα. [...]

Το Πρωτόκολλο της Γενεύης ρητώς προόριζε τη νέα τράπεζα να λειτουργήσει ως τραπεζίτης της κυβέρνησης. Η κυβέρνηση ανέλαβε την υποχρέωση να συγκεντρώνει στην Τράπεζα της Ελλάδος όλες τις εισπράξεις και τις πληρωμές του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

Χρ. Χατζηϊωσήφ (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα, Τόμος Β΄, Μέρος 1ο: Ο Μεσοπόλεμος, 1922-1940*, Αθήνα: Βιβλιόραμα, 2002, σσ. 262-263.